

Miejski Kodeks Dialogu

gorzów
PRZYSTAŃ

www.gorzow.pl
fb.com/konsultacjeforzow

Spis treści

I. WSTĘP	2
II. NARZĘDZIA PARTYCYPACJI	4
1. Konsultacje społeczne	5
1a. Regulamin Konsultacji Społecznych	7
2. Budżet obywatelski	11
3. Petycje	15
4. Dostęp do informacji publicznej	17
III. WSPÓŁPRACA MIASTA Z NGO	20
1. Gorzowska Rada Działalności Pożytku Publicznego	23
IV. MIASTO	24
1. RADA MIASTA	25
2. OTWARTE SESJE RADY MIASTA	25
V. KONTAKT	26

I. WSTĘP

W lutym 2015 roku Gorzów Wielkopolski na zaproszenie Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych FISE z Warszawy przystąpił do ogólnopolskiego projektu „**Konsultacji z zasadami**”.

W tym samym czasie z inicjatywy Prezydenta Miasta utworzone zostało **Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji**.

Celem tych działań było zaproszenie mieszkańców do współdecydowania o mieście, zbudowanie trwałych mechanizmów zasięgania opinii mieszkańców przez władze samorządowe w trakcie tworzenia lokalnych polityk oraz otwarcie urzędu na mieszkańców.

Niniejsza broszura to przegląd możliwości pozostających do dyspozycji mieszkańców Gorzowa – od konsultacji do współpracy z Radnymi Miejskimi. Zachęcamy do zapoznania się z nimi i aktywnego współtworzenia Naszego Miasta.

Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji
Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

**Chcemy, żeby gorzowianie
mieli poczucie
współdecydowania o ich
najbliższym otoczeniu
i najważniejszych dla
Miasta sprawach, a także
żeby korzystali z narzędzi
współpracy z władzami
na rzecz rozwoju Gorzowa.**

II. NARZĘDZIA PARTYCYPACJI

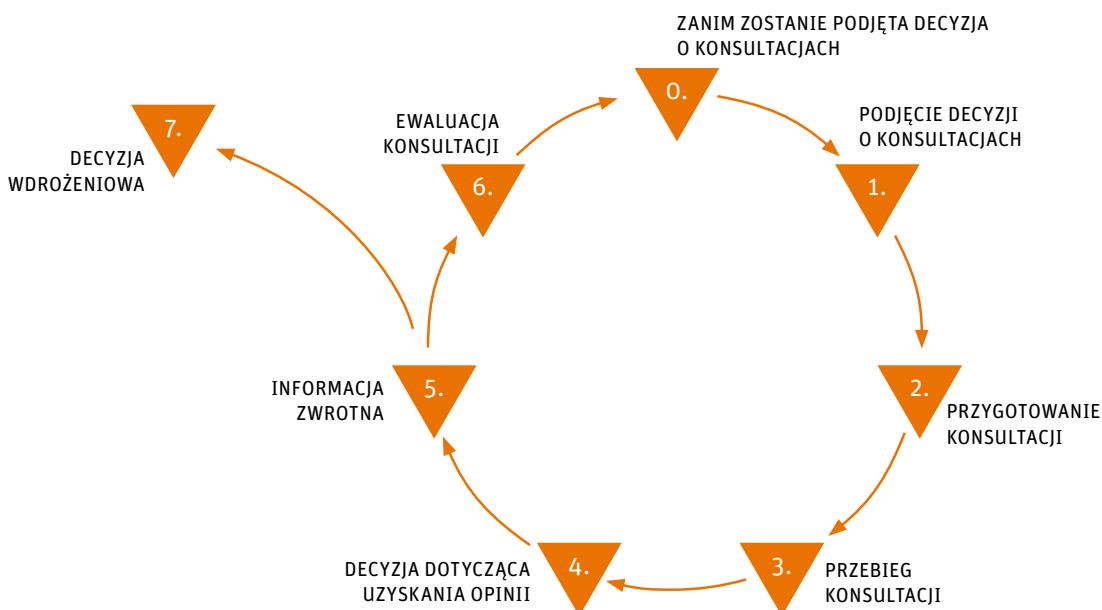

1. Konsultacje społeczne

Jedną z najpopularniejszych form partycypacji są konsultacje społeczne. Ich głównym celem jest umożliwienie władzom podjęcia optymalnych decyzji w sprawach publicznych, wpływających na jakość życia mieszkańców.

Mieszkańcy i organizacje pozarządowe mogą włączać się w konsultacje praktycznie na każdym ich etapie. Nie tylko wziąć udział w spotkaniu konsultacyjnym ale również w trakcie wybierania ważnych dla Miasta tematów do dialogu, w przygotowaniach jak również ewaluacji (ocenie) konsultacji. Poniżej schemat konsultacji w ośmiu krokach. Więcej na ten temat znajdziesz w Kanonie Lokalnych Konsultacji Społecznych (www.kanonkonsultacji.pl), który był „kompasem” w trakcie opracowywania zasad konsultacji dla Gorzowa w 2015 roku.

www.kanonkonsultacji.pl

Konsultacje prowadzone w Gorzowie Wielkopolskim opierają się na zasadach ujętych w Regulaminie Konsultacji Społecznych:

1. **DIALOGU I PARTNERSTWA:** konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, rozważając argumenty i wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji. Uczestnicy są dla siebie równorzędnymi partnerami dialogu, a wynik konsultacji jest zawsze brany pod uwagę, nie jest jednak wiążący dla organów i jednostek Miasta.
2. **POWSZECHNOŚCI:** każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o planowanych i prowadzonych konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd. Udział w konsultacjach społecznych jest dostępny dla wszystkich mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego, a wynik konsultacji jest ważny niezależnie od liczby osób w nich uczestniczących. Gospodarz konsultacji, Prezydent Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, za pośrednictwem jednostki organizacyjnej Miasta, dokłada wszelkich starań do skutecznego dotarcia do wszystkich potencjalnie zainteresowanych tematem konsultacji poprzez odpowiednie formy informowania i prowadzenia konsultacji oraz przestrzeganie zasad Regulaminu.
3. **PRZEJRZYSTOŚCI I PROSTOTY:** informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być rzetelne, kompletne i powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje, jaki pogląd. Przezrzystości sprzyja prostota i dopasowanie do sytuacji używanych metod, materiałów i języka komunikacji w czasie konsultacji.
4. **OBOWIĄZKU PRZEKAZANIA INFORMACJI ZWROTNEJ:** każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie, co nie wyklucza odpowiedzi zbiorczych.
5. **KOORDYNACJI:** konsultacje mają gospodarza, Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, odpowiedzialnego za ich organizację i możliwość wdrożenia ich wyników przez Miasto. Konsultacje powinny być odpowiednio umocowane w strukturze administracji urzędu.

6. **PRZEWIDYWALNOŚCI:** konsultacje powinny być prowadzone na możliwie jak najwcześniejszym etapie tworzenia projektów, polityk publicznych lub planowania inwestycji tak, żeby zapewnić jak najlepsze wykorzystanie opinii mieszkańców. Powinny być prowadzone w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły. Różne procesy konsultacyjne powinny być ze sobą skoordynowane tak, żeby ułatwiać w nich udział mieszkańcom. Prowadzone przez Miasto konsultacje biorą również pod uwagę kalendarz najważniejszych wydarzeń w życiu Gorzowa Wielkopolskiego i inne narzędzia oraz inicjatywy opierające się na aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta.
7. **POSZANOWANIA INTERESU PUBLICZNEGO:** choć poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo przedstawiać swój partykularny interes, to ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Akty prawne

Konsultacje społeczne mają swoje uregulowania prawne. Regulują je m.in. następujące akty prawne:

- > Konstytucja RP (art. 4, 54, 61 i 74),
- > Ustawa o samorządzie gminnym,
- > akty prawa miejscowego i odrębne przepisy,
- > gorzowski Regulamin Konsultacji Społecznych wypracowany wraz z mieszkańcami.

Zasady konsultacji społecznych zapisane w Regulaminie Konsultacji to podstawa dialogu urzędu, polityków i mieszkańców Miasta.

1a. Regulamin Konsultacji Społecznych

Uchwałą Nr XVII/171/2015 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 30 września 2015r. Rada Miasta przyjęła Regulamin Konsultacji Społecznych z Mieszkańcami Gorzowa Wielkopolskiego. Dokument jest dostępny na stronie internetowej www.gorzow.pl w zakładce „Dialog społeczny” – www.gorzow.pl/PL/3266/Regulamin. Regulamin został wypracowany partycypacyjnie, tzn. z udziałem mieszkańców i organizacji pozarządowych, radnych miejskich, urzędników i przedstawicieli prezydenta.

♦ W jakich sprawach przeprowadza się konsultacje?

- > W sprawach określonych ustawami.
- > W sprawach ważnych dla Miasta i jego mieszkańców – czyli praktycznie w każdej sprawie publicznej, która wywołuje skutki społeczne (finansowe i pozafinansowe) w skali Miasta lub jego części oraz wchodzi w zakres decyzyjny lokalnych władz.
- > W sprawie aktualizacji Regulaminu Konsultacji Społecznych raz na cztery lata – tak, żebyśmy mogli wspólnie zastanowić się, czy zasady dialogu, którymi się posługujemy są optymalne.

Pamiętaj o **Rocznym Planie Konsultacji** (www.gorzow.pl/PL/3265/Plan_konsultacji) – to w nim znajdziesz informacje o tym, jakie konsultacje już są zaplanowane. Plan powstaje również po to, żeby ułatwić Ci zaplanowanie w czasie swojego udziału i pomóc Ci zorientować się w najważniejszych tematach do dyskusji w Mieście. Każdy mieszkaniec może również pod koniec roku zgłosić swój pomysł na konsultacje w momencie powstawania Planu na rok kolejny, a w ciągu roku zgłaszać swoje inicjatywy do konsultacji poprzez wniosek o konsultacje społeczne.

♦ Kto może brać udział w konsultacjach?

Wszyscy mieszkańcy Gorzowa Wielkopolskiego, przy czym nie decyduje adres zameldowania. Mieszkańcem jest ta osoba, która poczuwa się do bycia mieszkańcem Naszego Miasta.

Inicjatorem konsultacji społecznych może być również grupa 50 mieszkańców lub 3 organizacje pozarządowe – czyli również Ty!

♦ Kto może być inicjatorem konsultacji?

- > Prezydent Miasta Gorzowa Wielkopolskiego,
- > grupa co najmniej 50 mieszkańców zamieszkujących na terenie Gorzowa Wielkopolskiego,
- > co najmniej 3 organizacje pozarządowe działające na terenie miasta w zakresie prowadzonej przez nie działalności statutowej,
- > komisja Rady Miasta, której zakres działania obejmuje sprawę będącą przedmiotem wniosku o przeprowadzenie konsultacji.

♦ Jak wnioskować o przeprowadzenie konsultacji?

Złóż wniosek, który będzie zawierał:

- > dane kontaktowe do inicjatorów konsultacji,
- > proponowany przedmiot i cel konsultacji,
- > proponowany zasięg konsultacji,
- > proponowany termin przeprowadzenia konsultacji,
- > proponowane formy i metody konsultacji,
- > uzasadnienie przeprowadzenia konsultacji.

Uwaga:

Do wniosku składanego przez co najmniej 50 mieszkańców

należy dołączyć czytelnie przygotowaną listę osób popierających inicjatywę zawierającą:

- > imiona i nazwiska,
- > adresy zamieszkania,
- > podpisy osób popierających wniosek.

Do wniosku składanego przez organizacje pozarządowe

należy dołączyć czytelnie przygotowaną listę organizacji popierających inicjatywę zawierającą:

- > nazwy organizacji pozarządowych popierających wniosek,
- > adresy siedzib organizacji pozarządowych popierających wniosek,
- > dane kontaktowe do inicjatorów konsultacji,
- > podpisy osób upoważnionych do reprezentowania organizacji pozarządowych popierających wniosek.

Pamiętaj:

Jeżeli składasz wniosek o konsultacje społeczne w związku z tematem, w którym konsultacje już się odbyły, wniosek ten zostanie odrzucony. Warto zatem dokładnie śledzić informacje na temat zaplanowanych, trwających oraz zakończonych konsultacji. Na stronie internetowej www.gorzow.pl w zakładce „Dialog Społeczny” www.gorzow.pl/PL/3265/Plan_konsultacji publikowany jest **Roczny Plan Konsultacji Społecznych**. Jest on na bieżąco aktualizowany.

**Przed złożeniem wniosku
najlepiej skontaktować
się z Biurem Konsultacji
Społecznych i Rewitalizacji
– tel. 95 73 55 893,
e-mail: bsr@um.gorzow.pl.**

♦ **Po jakim czasie mieszkańcy otrzymają odpowiedź o sposobie rozpatrzenia wniosku?**

Od momentu złożenia poprawnego formalnie wniosku Prezydent Miasta ma 30 dni na udzielenie odpowiedzi wraz z odpowiednim uzasadnieniem swojej decyzji.

♦ **Czy mieszkańcy ponoszą jakieś koszty finansowe składając wniosek o konsultację?**

Wszelkie działania związane z prowadzeniem konsultacji (zarówno tych obowiązkowych, jak iawnioskowanych) pokrywane są z budżetu Miasta.

♦ **Jak długo powinny trwać konsultacje?**

Minimalny czas trwania konsultacji to 21 dni. Mogą one potrwać pół roku w przypadku rozległych lub trudniejszych tematów, dlatego nie określamy maksymalnego czasu trwania.

♦ **Kiedy i gdzie musi być zamieszczona informacja o konsultacjach?**

Obowiązkowo musi być ona zamieszczona na stronie internetowej www.gorzow.pl nie później niż 7 dni od podpisania zarządzenia o konsultacjach przez Prezydenta Miasta. Regulamin Konsultacji Społecznych nie wyklucza również innych form informowania o zaplanowanych konsultacjach społecznych. Konsultacje muszą być poprzedzone akcją informacyjną, trwającą nie krócej niż 10 dni roboczych.

♦ **W jaki sposób można dowiedzieć się o wynikach konsultacji?**

Informacja o wynikach konsultacji musi zostać zamieszczona na stronie internetowej www.gorzow.pl nie później niż w ciągu 30 dni od ich zakończenia.

♦ **Czy opinie złożone w konsultacjach są wiążące dla Prezydenta lub Radnych?**

Wyniki konsultacji społecznych nie są wiążące dla władz miasta (to znaczy, że rządzący mogą, ale nie muszą wdrażać ich wyników, jednakże są one dla nich wskazówkami) a liczba

osób biorących udział w konsultacjach nie wpływa na ich ważność. Nawet jeżeli przyjdzie tylko jedna osoba, to jej opinia będzie przez władze brana pod uwagę. Jedyne co może wpłynąć na uznanie konsultacji za nieważne, to przeprowadzenie ich niezgodnie z Regulaminem Konsultacji Społecznych.

2. Budżet obywatelski

POMYSŁY MIESZKAŃCÓW + DYSKUSJA + WERYFIKACJA
+ WYBÓR PROJEKTÓW DO REALIZACJI = BUDŻET OBYWATELSKI

To najpopularniejsza forma partycypacji w Gorzowie Wielkopolskim. Budżet obywatelski w Gorzowie jest jednym z najstarszych budżetów w Polsce – decyzja o organizacji pierwszej edycji zapadła pod koniec 2012 roku. Kolejne lata to realizacja następnych, bardziej rozbudowanych edycji, których głównym celem było włączenie mieszkańców w proces współdecydowania o wydatkach finansowych z wydzielonej części budżetu Miasta. Można powiedzieć, że Gorzów jest w Polsce liderem w próbowaniu innowacyjnych rozwiązań w zakresie budżetowania obywatelskiego coraz skuteczniej i pełniej realizujących ideę współdecydowania mieszkańców o wydatkach z budżetu Miasta.

Forma, regulamin, terminy przeprowadzenia konsultacji społecznych oraz kwota przeznaczona na budżet obywatelski zmieniały się w poszczególnych latach. Pierwotnie mieszkańcy mogli zgłaszać pomysły, które są zadaniami własnymi miasta w zakresie napraw, remontów i inwestycji oraz są zlokalizowane na miejskiej nieruchomości, a miasto zostało podzielone na 5 rejonów, tożsamy z okręgami wyborczymi. Mieszkaniec mógł zgłosić jedno zadanie i oddać jeden głos podczas głosowania. Z pozytywnie zaopiniowanych zadań wybierano do 15 pomysłów z każdego rejonu, które były poddawane pod głosowanie. W 2014 roku zrezygnowano z tego pomysłu i pod głosowanie były poddawane wszystkie pozytywnie zweryfikowane zadania. Wtedy też przy zgłoszeniu zadania wprowadzono listę poparcia z podpisami 20 gorzowian.

Gorzowska idea budżetu obywatelskiego stawia na dyskusję i debatę, w której mieszkańcy przekonują się do swoich racji i pomysłów zanim jeszcze zgłoszą projekty do weryfikacji i głosowania. Dlaczego? W dyskusji tkwi siła budowania i rozwijania wiedzy o potrzebach lokalnej społeczności Miasta.

Realizowana w 2016 roku piąta edycja budżetu obywatelskiego pokazała popularność spotkań dyskusyjnych. Publiczne debaty o potrzebach i rozwoju poszczególnych rejonów oraz miasta cieszyły się dużą popularnością i były platformą do szukania kompromisów, których efektem były listy priorytetowych zadań. Z tych list uczestnicy rekomendowali do realizacji po pięć zadań w poszczególnych rejonach oraz trzy na spotkaniu ogólnomiejskim. Przyznanie takiej rekomendacji oznacza preferencyjne warunki podczas głosowania tzn. dodatkowe punkty w wysokości 50% z wyniku, który w poprzedniej edycji gwarantował zwycięstwo.

W nowym regulaminie wprowadzono także innowacyjne rozwiązanie w zakresie kategorii oświatowej. Zgłaszanie zadań ograniczono do spotkania dyskusyjnego, podczas którego uczestnicy z listy zadań rekomendują priorytetowe zadania do realizacji. Rezygnację z etapu powszechnego głosowania w przypadku zadań oświatowych spotkała się z akceptacją mieszkańców oraz przedstawicieli środowiska oświatowego, którzy podczas dwóch spotkań zorganizowanych w ramach piątej edycji wybrali zadania do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego 2017.

W nowej uchwale pojawił się także zapis o monitoringu realizacji procedury budżetu obywatelskiego oraz corocznej ewaluacji z udziałem strony społecznej. Wprowadzono także sztywne zapisy dotyczące przeznaczania środków finansowych na budżet obywatelski. Na Budżet Obywatelski 2017 przeznaczono 1,5% od wykonanych dochodów własnych z budżetu miasta, a na kolejne 2%.

Pierwsza edycja – Budżet Obywatelski 2013

W związku z niepełną formułą budżetu obywatelskiego, pod głosowanie w grudniu 2012 roku zostały poddane wnioski zgłoszone przez mieszkańców do projektu budżetu miasta na rok kolejny. Mieszkańcy mieli do rozdysponowania milion złotych.

Oddano 4 419 głosów. Do realizacji wybrano 15 inwestycji:

- budowę placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 12 przy ul. Dobrej,

- > budowę placu zabaw przy ul. Gwiazdzistej 18,20,22,
- > budowę miejsc parkingowych przy ul. Jana Pawła II, ul. Maczka,
- > modernizację oświetlenia przy ul. Ułanów,
- > wytyczenie ścieżek biegowych w parku Słowiańskim,
- > budowę placu zabaw między ulicami Sikorskiego 11-20, Łazienki i Łużycka,
- > remont chodnika przy ul. Bohaterów Westerplatte 1-7,
- > udźwiękowienie sygnalizacji świetlnych,
- > rozbudowę skateparku w parku Kopernika (dokumentacja projektowa),
- > modernizację oświetlenia przy ul. Dowbora-Muśnickiego,
- > projekt na przebudowę ul. Wyczółkowskiego,
- > remont chodnika przy ul. Mickiewicza,
- > wykonanie chodnika wzdłuż ul. Komisji Edukacji Narodowej,
- > remont chodnika przy Centrum Charytatywnym przy ul. Słonecznej 63,
- > budowę chodnika i remont istniejącego przy ul. Dowbora-Muśnickiego 18-22 .

Druga edycja – Budżet Obywatelski 2014

Mieszkańcy otrzymali do rozdysponowania dwa miliony złotych. Zgłoszono 273 pomysły. Na 75 zadań głosowało 15 774 osób. Do realizacji wybrano 10 inwestycji, po dwie w każdym z pięciu rejonów:

- > budowę terenu rekreacyjno-sportowego przy Szkole Podstawowej nr 9,
- > przebudowę ulicy Baczewskiego,
- > budowę boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 12,
- > remont chodnika przy ulicy Myśluborskiej 1-3, 5-7,
- > przebudowę ulicy Tuwima,
- > budowę placu zabaw między ulicą Krzywoustego a ulicą Borowskiego,
- > budowę placu zabaw przy Przedszkolu Miejskim nr 16,
- > przebudowę ulicy Owocowej,
- > przebudowę ulicy Grota-Roweckiego,
- > przebudowę ulicy Dowgielewiczowej.

Trzecia edycja – Budżet Obywatelski 2015

Przeznaczona kwota wyniosła ponownie dwa miliony złotych. Mieszkańcy zgłosili 228 pomysłów. A ostatecznie głosując na 121 zadań gorzowianie oddali łącznie 50 216 głosów. Do realizacji wybrano 5 zwycięskich projektów w poszczególnych rejonach:

- > ułożenie nawierzchni poliuretanowej wraz z wykonaniem krawężnika i bieżni boiska przy Szkole Podstawowej nr 10,
- > rozbudowę terenu sportowo-rekreacyjnego przy Zespole Szkół nr 14,
- > budowę boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 5,
- > montaż windy zewnętrznej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1,
- > modernizację chodników i parkingu przy ulicy Stilonowej 1-12.

Czwarta edycja – Budżet Obywatelski 2016

Na rozdysponowanie dwóch milionów złotych zgłoszono 160 pomysłów. Podczas głosowania na 104 zadania łącznie oddano 23 676 głosy. Do realizacji wybrano 9 projektów:

- > wielopokoleniową strefę rekreacji przy ulicy Śląskiej,
- > budowę placu zabaw ze ścieżką przyrodniczo-edukacyjną na terenie Szkoły Podstawowej nr 4,
- > budowę placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 17,
- > budowę mini kompleksu lekkoatletycznego przy boisku Zespołu Szkół Budowlanych,
- > budowę bieżni i skoczni w dal przy Szkole Podstawowej nr 15, ul. Kotsisa 1,
- > budowę placu zabaw przy Przedszkolu Miejskim nr 10,
- > budowę ogródka dydaktycznego „Świat wokół nas” przy Szkole Podstawowej nr 12,
- > budowę miejsc parkingowych przy ulicy Obrońców Pokoju,
- > montaż ekranu akustycznego przy ulicy Wyszyńskiego.

Piąta edycja – Budżet Obywatelski 2017

Zgodnie z nowym regulaminem na budżet obywatelski przeznaczono 4 080 000 zł. Z tej kwoty 816 000 zł (20%) przeznaczono na kategorię ogólnomiejską, 816 000 zł (20%) na kategorię oświatową oraz 2 448 000 zł (60%) na kategorię

rejonową. Zdecydowana większość pomysłów mieszkańców została zgłoszona podczas spotkań dyskusyjnych. W sumie w spotkaniach wzięły udział 392 osoby, które zgłosiły 119 pomysłów, w tym o potrzebach w rejonach rozmawiały 194 osoby, na tematy ogólnomiejskie 39 osób oraz na tematy oświatowe 159 osób. Ostatecznie mieszkańcy na spotkaniach oraz poprzez indywidualne złożenie wniosku zgłosili 139 pomysłów: 86 w kategorii rejonowej, 39 w kategorii oświatowej oraz 14 w kategorii ogólnomiejskiej.

3. Petycje¹

Większość z Was o nich słyszała, jednakże zapewne nie do końca wie, na czym dokładnie polega składanie petycji i jakie jest ich przeznaczenie. Nie jest to skomplikowana forma partycypacji – jest to kolejne narzędzie współzrządzenia, dedykowane zarówno jednemu obywatelowi, jaki i ich grupom, organizacjom pozarządowym czy przedsiębiorcom. Co ważne – petycje można przedłożyć w interesie własnym oraz publicznym.

♦ W jakim celu składa się petycje i do kogo?

W petycji można:

- > domagać się zmiany obowiązującego prawa,
- > wnioskować o podjęcie bądź też rozstrzygnięcie działania dotyczącego: podmiotu, który wnosi petycję, życia zbiorowego bądź też wartości, które dotyczą ogółu społeczeństwa i mieszczą się w zadaniach i kompetencjach władz,

♦ Jak powinna wyglądać petycja?

Nie ma ustawowo określonej formy – o tym, że pismo jest petycją, decyduje treść a nie sposób konstrukcji. Oczywiście są pewne dane, które należy w niej zawrzeć, czyli:

- > imię i nazwisko/nazwę nadawcy (jeżeli petycję wnosi grupa należy uwzględnić dane wszystkich osób i wskazać osobę, która grupę reprezentuje),

Petycję kieruje się do organów władzy, które są decyzyjne w sprawach w niej poruszanych. Można złożyć petycję zarówno do prezydenta miasta czy wojewody, jak i do Sejmu czy Senatu.

1 www.petycje.edu.pl

- > miejsce zamieszkania bądź siedziby podmiotu,
- > imię i nazwisko/nazwę adresata oraz adres, korespondencyjny,
- > rozwinięcie wraz z uzasadnieniem.

Należy zaznaczyć, że petycje anonimowe nie są rozpatrywane – każda musi być opatrzona czytelnym podpisem osoby składającej oraz wyżej wspomnianymi danymi. Warto zaznaczyć, że składanie petycji jest bezpłatne.

♦ **W jakiej formie można wnieść petycję?**

Zarówno w formie tradycyjnej (papierowej), jak i elektronicznej. Jednakże w przypadku tej drugiej powinna być ona (ale nie musi) opatrzona podpisem elektronicznym i musi dodatkowo zawierać adres poczty elektronicznej osoby/organizacji, która wnosi petycję.

♦ **Po jakim czasie petycja powinna zostać rozpatrzona?**

Organ, do którego petycja została złożona, powinien rozpatrzyć ją bez zbędnej zwłoki, jednakże ma na to określony czas – musi rozpatrzyć petycję najdłużej w przeciągu 3 miesięcy od jej przedłożenia. Dodatkowo organy władzy powinny poinformować osobę składającą petycję o sposobie rozpatrzenia petycji w formie albo pisemnej, albo elektronicznej.

♦ **Czy można wnieść petycję w imieniu osoby trzeciej (sąsiada, członka rodziny)?**

Można – nie każdy przecież jest w stanie sam napisać petycję. Jest jednakże jedna zasada, którą bezwzględnie należy przestrzegać, aby petycja w imieniu osoby trzeciej została przyjęta – musi być wyrażona na piśmie zgoda osoby, w imieniu której przedkładamy petycję władzom.

4. Dostęp do informacji publicznej²

Masz prawo pytać i otrzymywać informacje na temat działania i funkcjonowania władz publicznych. Gwarantuje Ci to art. 61 Konstytucji RP oraz Ustawa o dostępie do informacji publicznej. Informacją publiczną będzie wszystko to, co dotyczy władzy publicznej oraz informacje związane z wydatkowaniem funduszy publicznych i realizacją zadań publicznych, np. spółki komunalne, organizacje pozarządowe, szkoły, itd.

♦ O co można wnioskować? – przykłady

- > faktury opłacone ze środków publicznych,
- > umowy cywilnoprawne zawierane przez organy,
- > wydawane decyzje administracyjne,
- > protokoły ze spotkań, sesji rad gminnych,
- > wyniki przeprowadzanych kontroli,
- > dokumentacja przetargowa,
- > poniesione wydatki.

Uwaga:

Jest zakres informacji (określonych w Ustawie o informacjach niejawnych oraz ochronie tajemnic ustawowo chronionych), który nie podlega udostępnieniu. Dodatkowo nie udostępnia się tych informacji, które podlegają ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej bądź tajemnicę przedsiębiorcy.

♦ Kto może wnioskować o udostępnienie informacji publicznej?

Prawo dostępu do informacji publicznej przysługuje każdemu, a więc zwykłym obywatelom, stowarzyszeniom i innym instytucjom i nie trzeba uzasadniać, dlaczego nas interesuje konkretna informacja.

♦ Co to jest BIP?

Poszukiwania informacji publicznej najlepiej zacząć od Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) danej instytucji.

Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.

Prawo dostępu do informacji publicznej przysługuje każdemu.

² Na podstawie publikacji „Jak uzyskać informację publiczną?” wydanej w ramach inicjatywy „Masz Głos, Masz Wybór” zorganizowanej przez Fundację im. Stefana Batorego oraz Ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Jest to specjalna strona internetowa, stworzona w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej. Możesz tam znaleźć m.in. takie informacje o danym podmiocie jak:

- > status prawny lub forma prawna,
- > organizacja, przedmiot działania i kompetencje,
- > majątek, którym dysponuje,
- > sposoby przyjmowania i załatwiania spraw,
- > informacja o prowadzonych rejestrach, ewidencjach oraz sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych.

Jeśli informacji, których poszukujesz nie ma w BIP, możesz wystąpić do danej instytucji z pisemnym lub ustnym wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej.

Ważne:

Wniosek możesz wysłać e-mailem, pocztą, za pomocą elektronicznego formularza, faksem, zanieść do urzędu, zeskanować. Może mieć on dowolną formę i musi zawierać tylko niezbędne informacje.

III. WSPÓŁPRACA MIASTA Z NGO

Organizacje pozarządowe (NGO) to podmioty (osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej), które nie należą do sektora finansów publicznych oraz nie działają w celu osiągnięcia zysków³. Organizacje pozarządowe uznawane są za trzeci sektor, zaraz obok sektora publicznego oraz sektora przedsiębiorstw⁴. W Gorzowie zarejestrowanych jest ponad 350 organizacji pozarządowych, z których około 10% stanowią organizacje ze statusem pożytku publicznego.

Ścisłe partnerstwo między samorządem a organizacjami pozarządowymi jest podstawą budowy społeczeństwa obywatelskiego jako elementu tworzenia samorządowego ładu demokratycznego. Partnerstwo to ma na celu zwiększanie efektywności zadań publicznych realizowanych w Gorzowie Wielkopolskim poprzez wykorzystywanie potencjału podmiotów trzeciego sektora oraz dalszy wzrost partycypacji społecznej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Współpraca samorządu z podmiotami III sektora dotyczy w praktyce wszystkich sfer życia społecznego i opiera się na zasadach:

- > **pomocniczości,**
- > **suwerenności stron,**
- > **partnerstwa,**
- > **efektywności,**
- > **uczciwej konkurencji,**
- > **jawności.**

Podstawa prawna tej współpracy wynika z poniższych aktów prawnych:

- > ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U z 2016r., poz. 239),

3 Art. 3, ust. 2 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 roku.

4 www.poradnik.ngo.pl/co-to-sa-organizacje-pozarzadowe (kwiecień 2016 rok).

**Działalność sektora
pozarządowego spaja
i aktywizuje społeczność
lokalną, dlatego też Miasto
będzie kontynuować
i wzmacniać współpracę
w tym zakresie w kolejnych
latach.**

- corocznie uchwalany przez Radę Miasta **Program Współpracy Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.**

Podmiotami Programu Współpracy są organizacje pozarządowe oraz inne podmioty działające w sferze pożytku publicznego, które prowadzą swoją działalność na terenie Gorzowa lub dla jego mieszkańców (bez względu na siedzibę).

Formy współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi dzielimy na finansową i niefinansową.

Współpraca finansowa polega na zlecaniu realizacji zadań publicznych, w tym w szczególności:

- z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- z zakresu pomocy społecznej,
- z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
- z zakresu upowszechniania kultury,
- z zakresu upowszechniania kultury fizycznej,
- z zakresu upowszechniania turystyki i krajoznawstwa.

Współpraca pozafinansowa realizowana jest m.in. poprzez:

- informowanie o planowanych kierunkach działalności i realizowanych zadaniach,
- prowadzenie konsultacji aktów prawa miejscowego dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz rocznych programów współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi,
- działanie Gorzowskiej Rady działalności Pożytku Publicznego jako organu konsultacyjno-doradczego,
- udzielanie wsparcia technicznego, merytorycznego i organizacyjnego,
- obejmowanie patronatem Prezydenta Miasta przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz udzielanie rekomendacji podmiotom III sektora,
- wynajmowanie organizacjom pozarządowym lokali na warunkach określonych w aktach prawa miejscowego,

- promowanie i wspieranie działalności organizacji pozarządowych na stronie internetowej Miasta oraz w biuletynie informacyjnym – Newsletter dla NGO.

Informacje dla organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta znaleźć można na stronie internetowej bip.wrota.lubuskie.pl/umgorzow w zakładce „Organizacje Pozarządowe”.

bip.wrota.lubuskie.pl/umgorzow/264/
Organizacje_pozarządowe

1. Gorzowska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Gorzowska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest ciałem konsultacyjno-opiniodawczym, powołanym przez Prezydenta Miasta. **Do jej zadań należy w szczególności:**

- opiniowanie projektów strategii rozwoju Miasta,
- opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych,
- udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między samorządem a organizacjami pozarządowymi,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe.

Rada składa się z 10 członków:

- 6 przedstawicieli organizacji pozarządowych, wybranych w głosowaniu,
- 2 przedstawicieli Rady Miasta,
- 2 przedstawicieli Prezydenta Miasta.

Rada pracuje na posiedzeniach, zwoływanych nie rzadziej niż raz na kwartał. Możesz napisać do Rady e-maila

radapozytku@um.gorzow.pl lub przyjść na posiedzenie.

Więcej informacji o działalności Rady, w tym terminy spotkań, znajdziesz w Biuletynie Informacji Publicznej:

bip.wrota.lubuskie.pl/umgorzow/272/GRDPP

IV. MIASTO

1. RADA MIASTA

Jest to organ uchwałodawczy sprawujący władzę razem z Prezydentem. W Gorzowie w skład Rady Miasta wchodzi 25 Radnych, którzy są wybierani na 4 letnią kadencję. Na czele Rady stoi Przewodniczący Rady oraz trzech Wiceprzewodniczących.

Radni Rady Miasta pełnią dyżury konsultacyjne, w ramach których możesz zwrócić się do nich z problemem, który chcesz, aby został podjęty na sesji Rady Miasta, wskazać pomysł na nowe przedsięwzięcie w mieście czy projekt uchwały. Harmonogram dyżurów jest z góry ustalany na dłuższy okres – możesz go znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.wrota.lubuskie.pl/umgorzow/91/Dyzury_Radnych

2. OTWARTE SESJE RADY MIASTA

Możesz wziąć udział w otwartych sesjach Rady Miasta w dwojaki sposób – poprzez bezpośrednie uczestnictwo bądź poprzez oglądanie posiedzeń na stronie internetowej www.gorzow.pl (zakładka „Sesja Rady Miasta”). Plan pracy Rady Miasta na cały rok dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Rada Miasta”: bip.wrota.lubuskie.pl/umgorzow/98/Plan_pracy_Rady_Miasta

V. KONTAKT

Bądź z nami w kontakcie, podziel się swoimi pomysłami i uwagami:

- > strona **www.gorzow.pl** → zakładka „**Dialog społeczny**”
- > fanpage „Przystań na konsultacje”: **fb.com/konsultacjegangorzow**
- > bezpośredni kontakt: **Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji** → tel. 95 7355 893, e-mail: **bsr@um.gorzow.pl**
- > jeżeli chcesz skontaktować się w sprawie:
 - > budżetu obywatelskiego, zadzwoń na numer: 95 7355 591
 - > konsultacji społecznych, zadzwoń na numer: 95 7355 892
 - > współpracy z organizacjami pozarządowymi, zadzwoń na numer: 95 7355 892

Wydawca: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych FISE

Treść i zdjęcia: Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji,
Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego)

Konsultacja i redakcja: Oktawiusz Chrzanowski
(Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych FISE)

Warszawa, 2016

ISBN 978-83-61979-82-1

Publikacja bezpłatna, dostępna na licencji Creative Commons
(Uznanie autorstwa – na tych samych warunkach 3.0 Polska)

FISE➤

www.fise.org.pl
fb.com/fundacjaifise

gorzów
PRZYSTAŃ

www.gorzow.pl
fb.com/przystan

Publikacja powstała w ramach projektu Konsultacje z zasadami współfinansowanego
z Funduszy EOG w ramach programu Obywatele dla Demokracji

**Konsultacje
z zasadami**

www.konsultacjezasadami.pl
www.kanonkonsultacji.pl
www.regulaminkonsultacji.pl

FISE➤ Fundacja
Inicjatyw
Społeczno
Ekonomicznych

pracownia badań
i innowacji
społecznych
stocznia

Projekt współfinansowany
z Funduszy EOG
w ramach programu
Obywatele dla Demokracji

KEELAND
DEBENTHISTEN
NORWEGY
**eea
grants**

**FUNDACJA
BATOREGO**
WYSTAWA

**POLSKA FUNDACJA
DZIECI I MŁODZIEŻY**